

Előfizetési árak:

Helyben

Félévre 6 frt.

Három hónapra 5 „

Postán küldve:

Félévre 7 frt.

3 hónapra 5 „ 50 kr.

Egyes szám

10 kr.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Előfizetési pénz s minden közlemény Főpiac Vacsyház földszint a szerkesztőséghez bérmentve küldendők.

Hirdetési díj:

Öt hasábos petit sorért 5 kr.

Nyitányon megjelenő közlemény 3 hasábos 15 kr. Hirdetményeket és előzetéseket lapunk számára eljuttatni: Pest-Budán: Neumann-hirdetési irodája, Bécsben: Oppelik A. és Hansenstein et Vogler, Brauner I. G., Berlinben: Goldberger, Párisban: Havas ügyvédség.

Bélyegdíj:

minden belátástól külön 50 kr.

Előfizethető helyben: Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok útján.

Szabad birtok, vagy rendszabályozás?

Debreczen, nov. 1. 1869

A „Debreczen“ egyik közlebbi száma azon hirt hozza, hogy a kerti rendszabályok, — melyeket mi a képviselő-testület napi rendjéről végképen eltűnni véltünk — ismét napi rendre tűzettek.

Mi gondolkozunk e tárgy felett, s oda jutottunk, hogy alkotmányos hatóságunk — melyre városunk felvirágzása érdekében a legfontosabb teendő egész halmaza vár, — haszontalanabb, egyszerűsített tárgyra nem pazarolhatja idejét, mint kertészeti rendszabályok készítésére.

Nemcsak, de úgy vagyunk meggyőződve, hogy ily rendszabályok kibocsátása valóságos retrograd lépés lenne.

Ilyen rendszabályok nélkül eddig el tudtuk lenni, — s ma gondolunk ily gyámkodó rendszabályokra, midőn birtok- és személy-szabadság éféle gyámkodást többé nem tűr, — midőn, ha ily rendszabályok eddig léteztek volna is, — azokat eltörölni kellene.

Hát mik azon debreczeni kertek, melyek rendszabályoztatni céloztatnak?

Oly apróbb darab földek, melyek mindegyikének meg van a maga kizárólagos tulajdonosa, melyekben az illető tulajdonosok némelyike szőlőt, másika gyümölcsöt, harmadika tengerit, vagy pasulyt, vagy répát, vagy luczernát, vagy más éfélet termel, amint épen jónak látja.

És mi az a kertesség?

A fentebbi apróbb darab földek tulajdonosainak társasága, kik összeállottak és állanak csupán azért, hogy földjeiknek termését összetett erővel, tehát egyre-egyre kevesebb költséggel megőriztethessék.

Ahoz, hogy egyes darab földek tulajdonosaiból összeállított, vagy összeállandó társaság kicsoda szabályokat használjon, hogy termését kevesebb költséggel megőriztethesse, — a hatóságnak semmi szólója.

Ez tisztán az illető tulajdonosok magán ügye, tisztán társasági dolog.

Azért mi egy kerti rendszabálynak hatóság általi kibocsátását mindenekelőtt a magánosok jogába illetéktelen avatkozásnak tekinthetjük, mitől egy alkotmányos hatóságnak mindig óvakodni kell. Aztán ki ellen lennének intézve e rendszabályok?

A kártevők, vagy tolvajok ellen?

Hiszzen elég szigorúak mezei rendőrségi és egyéb törvényeink arra, hogy a kártevőket és tolvajokat, ha kézre kerülnek, — szigorúan büntessék; e végett kerti rendszabályokra, melyek a tolvajt úgy sem kerítik kézre, semmi szükség.

Vagy a tulajdonosok ellen?

Igen, de a tulajdon használatát más nem korlátozhatja, mint a fent álló törvény. A tulajdonost még csak arra sem lehet hatóságilag kötelezni, hogy a maga terménye őrzését egy másokkal közös csőz őrizetére bizza, — ha neki magának őrzőt tartani tetszik; valamint azt sem lehet megtiltani, hogy birtokát, ha neki úgy tetszik, körül kerítthesse.

Vagy talán a bortermelési ipar ápolása ajánlana a kerti rendszabályok kibocsátását?

Nem hiszszük. A bortermelésen Debreczenben,

mint tudjuk, anyagi haszon semmi, ellenben erkölcsi kár kiszámíthatatlan.

Azon költség, mit a debreczeni bortermelésre tesznek, mint közönségesen tudjuk, általában több évet véve fel — soha sem térül meg egészben, szerencse, ha egy némelyik jobb termő évben a munka költségét a termés kifizeti. — S ezért van, hogy számos földből kiirtották a szőlőt, s más növényt, például tengerit, luczernát, krumplit stb. természetnek.

De véghetetlenül nagy az erkölcsi kár.

A debreczeni iparos egy része életcéljának tekinti, hogy megsugargatott keresményét egy darab szőlő vételére fordítsa. Mihelyt ez megtörtént, azontul megszűnt teljesen iparának élni, azontul idejének legnagyobb részét, főleg nyárban, a szőlőjébe járkalásra, kapálgatásra, ottani pepecselésre fordítja naponként.

És így iparosainktól azon időt, mit iparuknak szorgalmas folytatásával hasonlíthatatlanul hasznosabban értékesíthetnének — elvonja a szőlő, mi, hogy az iparnak s iparosaink vagyonosodásának kimondhatatlan kárára van, — mutogatni nem kell.

És mivel az iparos is szívesen megiszsa a bort, — midőn aztán a bor szüret után a kamarába került — bizony nem mulasztja el a kancsóba is gyakrabban betekintgetni — s ezt ismét iparosinál meg.

Arról, hogy az alsóbb néposztályra, jelesül a napszamosokra és férficselédre mi befolyása van a debreczeni bortermelésnek, — nem is szólunk; azon temérdek részeg napszamos, kocsis, béres, kikkel most szüretük után az utcákon minden lépésnyomon találkozunk, — kiknek némely része gazdája buzáját vagy tengerijét itta be, — e tekintetben szomorú példákat látat.

Hagyjuk el hát azon kert-rendszabályozást, mely akkor, midőn az ondódi hasonló apróbb darab földeknek, továbbá a városi legelőből eladogatott ugynevezett majorsági földeknek, végül a libakertbeli földeknek rendszabályozására nem is gondolunk — olyanformán jó ki, mintha a debreczeni bortermelés iránt különös előszeretettel viseltetnénk, — hanem ahelyett gondoljunk oda,

hogy azon lendület folytán, mely egy magyar kormány behelyezése után — teljes önállóságunk hiányában is — az országban s ennek fővárosában megindult: Debreczen városnak is, hogy a hazai városok közt elfoglalt rangját s állását megtartsa, az ipar és kereskedelem terén sietve kell előhaladni. Mire legelső kellék, hogy gyári helyiségek legyenek, nehogy a vállalkozási szellem már a helyiségek hiányával fojtassék meg.

Azon helyeket, melyek a természet által egy ily város gyári helyiségeül vannak kimutatva, — a város közelében köröskörül azon kertek foglalják el, melyek rendszabályoztatni céloztatnak. — A rendszabályozás által, ha ugyan a régebben nyomtatványban szétosztogatott terv testté lenne, épen az lenne eszközölve, hogy azon helyek gyári helyiségekké soha ne lehessenek, s ezzel a gyáriparnak városunkbani felvirágzása örökre lehetetlenítessék.

Ismételjük azért, hagyjuk el a rendszabályozást, mely míg egy részről az egyesek tulajdonjogát sérti, ingatlan vagyonaik értékét, becsét csökkenti, — más részről városunk felvirágzásának gördít akadályokat útjába.

Az eddigi rendszabályozások, melyek tanya- és ondódi földeink s háztelkeink becsét lenyomták, már oda vitték a dolgot, hogy a szomszéd Nyiregyháza városban az ingatlan vagyonok sokkal értékesebbek, és ha az éféle rendszabályozásokat folytatjuk, azon veszszük észre magunkat, hogy azon elemek, melyek egy várost virágzásra juttatnak — tőlünk elvonulnak s Nyiregyházán pontosítják özsze magukat, s nekünk az oderberg-kassai vasút megnyitása után még a szalonnatermelési ipar sem marad meg, ha csak azon bizonyos finnyás elemek — milyenek Nyiregyházán nincsenek — a szalonnatermelők elleni háborút meg nem szüntetik. U.

Ujdonságok.

Előfizetési felhívás.

Előfizetéseket elfogadunk november és december hónapokra helyben házhoz hordással 2 frt, postán küldve 2 frt 50 kr-ával.

A debreczeni István gőzmalom-társulat vasárnapi közgyűlésén a választmány hivatalosan jelentette, hogy van egy kettő a választmányi tagok közt, kik egész éven át vagy épen nem, vagy alig néhányszor jelentek meg az ülésekben. Már maga azon körülmény is, hogy a társulat bizalmával a mulasztás által visszaélés történt, elegendő arra, hogy az ily egyénektől a bizalom továbbra megvonassék; ha pedig még az is tekintetbe vétetik, hogy jövőre díjazás fog a választmányi tagok részére megállapítani, s félni lehet, hogy a bizalomnak meg nem felelő választmányi tagok újra megválasztatván, még jutalomban is fogának részvenni: a társulatnak nagyon érekeében áll, kifürkészni, hogy kik viselték eddig is szívökön a társulat érdekeit, s nem pazarolni érdemtelenségre bizalmat és pénzt egyiránt! Ezt a társulat érdekei tekintetéből meg kellett említenünk.

Elveszett csatorna. Csapó-utczán az idén csináltak csatornát, a bekövetkezendő köburkolat végett; azonban, a burkolás elmaradván, a sár olyan nagy az egész utczában, mikép a csatorna száját, ahol a víz lefolyhatott volna, folyást keresik, de nem találják a csapó-utczaiak. Szeretnék, ha valamelyik illető városi közeg ezen „elveszett csatorna“-nak keresésére indulna.

Mit nem csinál a vinkó? Az éjjel egy kocsis a városistálló előtt, részeg állapotában, beléköltött néhány iparosgedőbe, kik mellette mentek el; és szóváltás közben, mikor azok nem is gondolták, hozzájuk csapott egy nála levő iszonyu doronggal, egynek karját veszélyesen meg is sértette. Hogy a részeg az általa célzott nagyobbserű ütésekkel több szerencsétlenséget nem követett el, a helyszínére a láрма folytán oda sietett egyik erélyes rendőrbiztosunknak köszönhető.

A kereskedelmi s ipar-kamara-nál a titkár választás holnap történik. Bizton hiszszük, hogy a választmány megfelelően azon várakozásnak, melylyel ezen fontos állomás betöltésénél elvan telve a kereskedő és iparosztály.

Kovács Ferencz főiskolánk egyik jogtanára holnap tartja esküvőjét Karap Emma kisaszonynyal.

Nagyon helyes és időszerű is, azon intézkedés, miszerint a tanuló ifjuság egy szünetek, azért, hogy a benlakás jelenleg meg van szüntetve, a téli időre fiat adnak; úgy tervezik, hogy minden három emberre esik egy öl fa.

Nem egyszer vettük már észre, hogy estenkint a főtéren valóságos gyűlést tartanak az ebek, s ordításaikkal nagy lármát ütnek, sőt néha az emberre is rátámadnak. Legközelebb fényes nappal láttuk, hogy egy ifju ruháját majd letépték a csavargó ebek. Ily falusias események nem illenek Debreczenhez. A gypmester ur, csak regelenként üzi mesterességét, a közönség előtt.

Halottak estéje tegnap is a szokott

Debreczen, október 30. 1869.

fényneveléséért meg a kath. temetőben. Nagy számu nép gyűlt össze az elhaltak néma porainál; tündéri fényben csillogott a sirkert, mintha a szunnyadó kedvesek visszavágyó lelkei tündököltek volna ott; szomorú kebellet állt meg a hű nő elvesztett férje hallgatag sirjánál, fájó szívvel dől a siránkozó gyermek nyugvó atyja poraira, a jó szüle gyermeke felett kesergett, a szerető szív mélabus gondolatokba merült elhunyt kedvese gyászos keresztjénél. Az emlékezet adózó napja ez, melyen mindetki, kinek szívében él a nemes családi boldogító érzelem, megköti gondolatait, s újra átéli egy rövid perc alatt azon szép idöket, melyeket egy már nem létező kedvelt egyénnek köszönhet. Emléket emel e napon szívében mindenki, kinek családja van, kit az élethez még csatol valami. A halottak napja a lélek ünnepe, midön gondolataival felkeresi a siron túl levöket. Áldás az alvók nyugalmára, legyen poraiknak könnyü a föld, melyet az élök fájó könnyei áztatnak.

* Egy szerelmes ifju pár a napokban vasuton megszökött városunkból; csak 200 ftot vittek — utravalóul.

* A casinói választmány holnap, szerdán délután 5 órákor gyűlést tart. — Tárgy: az utjonnan diszitett helyiség költségeinek utalványozása, s a nagyterem jövő téli idöszak alatti mikénti használatának elhatározása.

— Közegészségügyi orvosi jelentés Deb. szept. hóról 1869. Az idöjárás szept. hóban szárazabb és melegebb volt, mint augusztusban, ugyanazért a növényzet ujlásnak indult, a mezö tavaszi szint öltött magára, esö esett 7 nap. 15, 59, párisi vonal csapadékával, a hőmérséklet legmagasabb állása 28-án délután + 19, 08, legalantabb 13-án reggel + 7,06 R. mutatott — a légsúlymérö 328—30, és 334, 84. párisi vonal közt változott, uralkodók az északi és déli szelek voltak.

A közegészségi állapot általában véve következö volt, kevés betegségek fordultak elő, a körgyölem ezen hóban is hurotos volt, de szelid — lefolyással — újabb váltó lázzal megbetegülések gyérelben tüntek fel, hanem visszaessélsele gyakoriabbak voltak, höghurut újabb esetei nem észleltek.

A polgári kórházban a beteg forgalom következö volt:

Átjött aug. hóról fi 15 nő 11 = 26
Felvételt szept. hó. — 28 — 20 = 48 = 74
Elbocsát. szept. hó. — 27 — 18 = 45
Meghalt szept. hó. — 2 — 1 = 3 = 48
Maradt okt. hó. — — — 14 — 12 = 26

Halálozás: Meghalt az egész városban, be nem számítva a katonai kórházat, finemü 56, nonemü 64 = 111.

Népesedés: Született, be nem számítva az izraelitákat, fi 73, nő 82 = 155. és így 44-gyel több született, mint meghalt.

Házasságra lépett 27 pár.
Öngyilkosságnak négy esete fordult elő, kik között fi nem volt 3 — nő 1 = 4.

A szarvasmarhák közt járványképen elterjedett száj- és lábajás a legelő javultával szüno félen van.
Debreczen, okt. 18-án 1869. Dr. Tegze Imre, tisztvi orvos.

□ A péterfiak kut elkészült, de vize ihatatlan. Autál uram esöt, de nincs köszönet benne, el lehet rá mondani. Kár volt felszerelni addig, míg bizonyossá nem vált használhatósága. Beküldetett.

TÁRCZA.

Születés és vagon.

Mühlbach Louisa beszélye.
(Folytatás.)

Felszaladt szobájába, s leült a rozszant asztal mellé, a melyen a nagy nehéz üzleti könyvek magasra fel voltak halmozva, s elkezdett dolgozni. De a munka közben néha meg állt, s nyugtalanokodott azon gondolatról, hogy Gudula oly egyedül ment a messze város részbe, s néha a számkö hosszú sorában úgy tetszett, mintha Gudula tekintett volna rá nagy fénylő szemivel.

„Soha nem hittem, hogy ennyire lehessen aggodni Gudula testvérem miatt,” mondogatta magában Mayer Anselm. „De ostobaság is tolem ez aggodás, nem is gondolok reá többet, hanem dolgozom. A könyvekkel még ma éjjel egészen készen kell lennem.” Dolgozott tehát, elmélyedve a hosszú számsorokba, számolt, számolt szorgalommal, türelmesen. Óra óra után mult az éj messze haladt előre, az utcákról az életnek minden zaja kihalt. A zsidó város szegény lakosai, aludtak mind a napnak fárasztó munkája után, s Mayer Anselm hitsorsosaira gondolva, jó éjt kívánt azoknak munkája közben.

Aztán újra Gudulára gondolt; majd hirtelen felugrott munkája mellö, s az ablakhoz lépett, át tekintett a sötét ház felé, melyben Gudula lakott, hogy annak is egy jó éjszakát kívánjon még. Azonban különös, a ház még nem volt setét. Baruch atyus szobája ablakában még gyertyavilág látszott, s a leeresztett függönyön néha néha egy nyugtalanul fel s alá járó árnyék látszott; mely jött és eltűnt, meg újra megjelent. De nem szép Gudulának karesu termete vetette az árnyékot, hanem bizonyosan az öreg Baruché, ki nyugtalanul járt fel és alá. Valami reinkivilének kellett az öreg Baruchal történni, hogy még most is ébren

T. Szerkesztöség! Kertész egyetünk igazgatóságának azon fáradhatatlan buzgóságáért, melyet egy a gyümölcs és szöllö termelök javára, valamint kertészetünk gyarapodás és elöhaladására elkövet, a t. szerkesztöség midön elismerést nyilvání. igen szükségesnek látom egyuttal, ha hogy a már készen levö nyomtatott ívek mellé a t. igazgatóság olyan lapot is mellékelni szives volna, melyben a nevezett gyümölcsfajoknak nemcsak minösége lenne meg nevezve, hanem az is, hogy minö földet igényel. Minthogy pedig nemcsak — szárazság következtében, hanem leginkább a nem helyes öltetés, és rozskézelés miatt, az egylettöl vásárolt, s szöllös kertekbe öltetett csemetéknek csaknem ²/₃ része a nyár folytán kiszáradt, nagyon kívánatos lenne, ha azon melléklendö lapon a csemeték helyes öltetés- és annak további eszközéséről is a csemete vevönek kellö értelmes utasítás nyujtatnék. Ezt azért is találok igen szükségesnek, mivel legnagyobb része azon szöllöskerti gazdáknak, kik az egylett csemetéivel már kísérletet tettek, oda nyilatkoznak, hogy több csemetét nem csak hogy magok nem vesznek az egylettöl, de még másokat is igyekezni fognak lebeszélni az egylettöl csemetéket vásárolni, mivel azokat megörökíteni nem lehet.

En magamis több olyan gyümölcstermelötöl hallottam az egylett fikat becsméreltetni, kik az egylettnek szinte tagjai: söt minden ellenmondásom daczára is abban a meggyöződésben vannak még most is, hogy az egylett csemetéi, midün oly kitünö jó minöségü földben neveltetnek, melyhez hasonló egy kerti szöllöben sincs, ha azok rozszabb talajba öltetnek át, lehetetlen, hogy meg maradjon, a csemete fak csak akkor biztosak és gyökereznek meg jól, ha azokat még az elöbbenieknel is jobb talajba öltetjük át.

Ha bár tagadhatatlan, és évitázhatatlan igazok van is abban, hogy a csemetére jobb, ha azokat kiassuk jobb minöségü talajba öltetjük, mint rozszabbba, de mivel jöbblel nem mindenkor rendelkezhetünk, söt sokszor még olyannal sem, azért nem következes az, hogy, ha rozszabb talajba öltetünk, már abból fat remélni ne lehessen. Láttam már én csupa homokföldben is igen szép egészen gyümölcs fat, mely az egylettöl vásároltatott, de mind az öltetés, mind a nevelésre az illetö tulajdonos nagy gondot fordított.

Mi volt oka ennek leginkább, hogy a tavaszon öltetett egylett csemetéknek nagyobb része elveszett? Szerintem a nagy szárazság, de leginkább a rozskézelés urci legtöbb helyen a szöllöskertben úgy láttam a csemetéket a szöllökötzi ormókba öltetve, hogy azoknak töveit nem csak hogy a gyomoktól meg tisztítva nem voltak, de a föld oly magasán fel volt hányva a töveknéi, hogy amiant sem a levegö nem járhatta sem pedig az esöviz tövekre le nem szivároghatott, minek következtében, anélkül is igen kevés esö járván, el kellett száradniok. Ha a csemete olyan földbe tétetik, hol a víz áruja 4—5 öl mélyen van, s az esötlen meleg hónapokban soha meg nem öntözötek, akkor sem alöl, sem felül semmi tápláló nedvet nem kapván, lehetetlen hogy ki-neszáradjon.

Csemetéknek a szöllök közebe való öltetésnél következő eljárás ajánlom. Minthogy az öltetés akár öszszel, akár tavasszal, de mindenkor olyan idöben szokott történni, a mikor a szöllök vesszeje a földbe elfedve van, tehát a csemetét egy kell ölteteni, hogy az a földszintöl

volt, hogy még most is, a helyett, hogy nyugodott volna, nyugtalanul járt fel és alá a kamrácskában. Három év óta lakott már Mayer Anselm az öreg Baruch lakásával atellenben, de még soha nem emlékezett, hogy az ablak az esti 10 óra kongására el ne setédedett volna. Mayer Anselm ezt minden este figyelmenel kísérte, s minden este tudta, hogy Baruch atyus és a szép Gudula mikor hajtották fejökét nyugalomra. És most már az éjféli óráját hallá kísértetesen kongani, s az öreg Baruch még mindig ébren volt, s nyugtalanul járt fel és alá a még mindig kilivilgított kamrában, de hát Gudula hol lehetett? A leányka árnyékát egyszer sem vette észre atyjáé mellett. Hol lenet Gudula?

A mint ezt Mayer Anselm másodsor kérdezte meg magától, hirtelen felugrott, az ajtóhoz szaladt, s felszakitván azt lerohant a lépcsökön, ki a házból az utcára.

S az árnyék az ablak függönyön még mindig azon nyugtalan egyformasággal mozgott fel és alá.

Mayer Anselm egy percig megállott az utcán, s nem tudta magát hirtelen elhatározni, hogy mit tegyen. „Nem bánom,” mondá, mintegy önmagához beszélve fenhangon, „nevesse ki bár Gudula felelmemet, inkább eltüröm azt, ha kinevet, minthogy ez aggodalom által magamat még továbbra is kinezassam. En átmegek!”

S két ugrással az utca másik oldalán állott, s kopogtatott az ablakon.

Az ablakról a függöny hirtelen lerántatott, s az öreg Baruch, mielőtt az ablakot megnyitotta volna, hangosan örömmel eltelve kiáltá: „Te vagy Gudula, csak hogy valahára megjöttél!”

„Hát leányod még nem jött haza, Baruch atyus?” Kérdé Mayer Anselm, s úgy érezte magát, mintha két vasmarok szoritotta volna össze torkát.

„Hát nem Gudula az?” jajgatá az öreg, „Te vagy az fiam Mayer Anselm?”

„Igen én vagyok, bocssás be atyus, bocssás be gyorsan! Beszélünk kell, mit tegyünk!”
Az ablak bezáródott, aztán tipegö léptek köze-

lejebb ne essék, azaz, hogy a fa mélyebben ne öltetessék a földbe, mint volt annak elötte, s mikor a szöllö kinyitása alkalmával az öltetett csemeték földdel meköben olyan mélységre, mint a földszine van, a földbe öltetöteni kell, hogy így a fa gyökerére a víz könnyen telni kell. A fácskák töveit tisztán kell mindig tartani, onnan minden gyomot elhárítani. Ha elegendö esözés töveinek néha néha megöntözését elmulasztani, nem szabad hogy pedig az öntözés által, kivált, a meleg hónapokban a kutvizzeli öntözés miá a föld felréseze igen mekönyedni szokott, minden öntözés alkalmával a fak tövével így mekönyedett földet szükséges jól fel porban nyítani, miáltal aztán nemcsak a víz könnyebben és hamarabb leszivárogo, de azáltal még a fácskák töveinek a fergek által keletkezett jukak és üregek is betöltöven, a fácskák meggyökerezése nagyban elömozditatik. Különösen vigyázni kell pedig arra, hogy tavasszal, a mikor a fácskák már hajtani kezdenek, azoknak leveleit heryök még gyenge korokban le ne rágják, mert így a levelezési kezdö szemek leragadtván, a fácska újabb levelezés által igen megeröltötödnék és könnyen elöszárad. Tavaszkor vagy nyáron át ha észreveszöszük, hogy azoknak egygyes kis galyai elszáradni akarnak, azokat azonnal az az a száraz részeket lemetezni s s megsebzött részt öitö szurokkal bekenni szükséges.

Ki ezen utasítást pontosan teljesiti, megfogja látni, hogy az egylett fácskái ha sovány talaju földbe öltetönek is, belöük a legegészségesebb s legszebb fikat lehet nevelni.

Ha jogellenzés és kivihetlen dolog az, hogy a szöllöskertek ne legyenek egyszersmind kaszóllö és szántóföldek is, legalább annyit mégis meglehetne tenni, hogy a nem szöllötermelö földjeiket, ha lugassal nem is legalább 2 sor szöllövel köröl keríteni köteleztetödnék, mert különben ha ezután is minden szöllöbirtokos azt teheti a kertben, mi neki tetszik, akkor az egylett azaz buzgó fázadozása, hogy szöllökerteinkben a nemesebb fajta gyümölcs — és szöllöket meghonosítsa, egészen füstbe megy; mivel még azon kevés számu birtokosok is kik még némely kerteken a sok luczernás között megmaradtok, elöbb inkább megszölni kénytelenitödnék.

Ugyancsak kertészetünk érdekében látnám szükségesnek azt is, ha hogy a szöllöskertekben még meglevö szöllötökök és gyümölcsfák végleges elpusztítás meggátlására mind az illetö birtokosok mind az elöjáróság *) minden lehetö elkövetne, mert különben máholnap a debreczeni szöllös-kertekből valóságos major-ság és szántófölde lesz, pedig már most is ott állunk, hogy kerti borainkat csak oly könnyen, s csaknem épen azon áron el tudjuk adni, mint a hegyi bort, bátha még a rozszabb fajta szöllök helyébe jobb és nemesebb fajokat igyekezöznék öltetni.

Azt mondják a lutzernás gazdák, hogy szabad mindenkinék a maga földjén azt termelni, a mi neki tetszik, s miböl legtöbb hasznot reményli. Jó, legyen úgy, de az emberiség meg azt hozza magával, hogy a mikor a magad hasznát keresed, ne igyekezzél

*) E tekintetben nem vagyunk czikkiróval egy véleményen; legközelebbi vezérényünkben kifejtetett, a hatóságai gyámokodás szükségelensége; a birtokosok azonban egymás közt közmegegyezéssel hozhatnak kötelező szabályokat, Szerk.

ledtek az ajtóhoz, s megnyilt az, s Baruch bebocsátá a fiatal embert. Aztán hallgatva követé az öreget a szobába, s remegö kézzel zárta be magok után az ajtót. Szemei vad, lázas pillantással járták be a szobának minden zege-zugát, de hiába, a kit keresett nem volt az ott. Aztán az öreg Baruch atyus arczán akadt meg tekintete, ki reszketve, némán szótlanul állott elötte.

„Hát leányod nem jött haza?” kérdé Mayer Anselm kevés szünet mulva.

„Nem, még nem tért haza,” mondá alig hallható hangon a szegény öreg, „már hat órája, hogy elment és még sem tért vissza!”

„En utána megyek, visszafogom öt hozni,” mondá Mayer Anselm szilárd határozott hangon. „Ird le az utat, melyen Gudula ment, s én visszafogom öt hozni!”

„En nem tudom az utat, a melyen haladt Mayer Anselm!”

E szavakra a fájdalom vagy harag kiáltása hangzott az ifju ajkairól, „Nem tudod, hogy mely uton ment el leányod? Azt sem tudod, hogy hova megy Gudula, ha az éj sötétében munkát visz haza. Rosz atya vagy Baruch atyus! Nem becslöd meg jó derék leányodat. Érted dolgozik, érted fárado egész nap, és még azt sem tudod hova ment?”

S ezt oly hangon, haraggal mondá, s arczja oly halvány és szomorú volt, s ajkain a fájdalomnak oly vonaglás látszott, hogy Baruch reá bámult, és nem tudott mit sem felelni a fiatalember heves szemrehányására.

„Ugy, körölböl elbeszélt nekem, hogy hol fekszik Tettenoorn grófné nyári laka,” szakitá félbe a csendet az öreg remegö hangon.

„Tehát hol?” kérdé Mayer hirtelen hangon. „Gondolkozzál Baruch atyus. Minden attól függ, hogy tudsz-e utmutatást adni.”

„A nyári lak odaát az uj telepben fekszik a Majna mellett,” mondá Baruch lassu, gondolatjelles hangon, minden szöt mintegy mefontolva s mintegy emlékeztetésben kutatva. „Ott most rövid idö alatt sok új nyári lak építettett, azonban ezek közt, a mint azt Gudula

az álta oyan tanak lesere be, ha idöjárás az ily kednek

(szerzet szabad Hivatás vonatko zük teh hallgatá zönség ezuttal kimélet ama hel rasztani

(A gyar ara nának Dr rosöz élc t. i a p mári!) (M Marad a suprema qua hady

Ke na megn megváltó innen és reborulva kelljen a dásat leh millió fog szellem v magokka gyar aran csillagos térnek vi szerint ke

Ado mi aztán kedves levét min csak a po jelenéséve val Sadow lom fővár nek fel a mi lenni s közös va a civizáló zeg nevet vihettem koronaher ka táborn met szökie telte: „m

elbeszélt a nagyobb. emelettel pompás ked dik, mely ellakhatnéi Mayer mekkel, v ább! mo atyus elhal Töb alig hallhat Ez hogy azált ket. de me Bocssás me Hidd meg Bocssás me Nek Anselm, ho aztán mind Elet ezt Baruch hogy leány „En a fogásban tó „Hát „Meh Ma este va tél. Mehar visszautasit kérte kezé megszomoroi hogy ott, h mint ezt mo hogy nem t De t na k folytán

az által másoknak meg ártalmára lenni, pedig azok, kik olyan szőlő- és gyümölcs-termő fákat vagdálnak s irtanak pár nap alatt ki, melyek megörökítés és felnevelésére sok évi szorgalom kívántott, s melynek helyébe, ha ismét valaki újakat örökíteni akarja, a legjobb időjárás mellett is, csak sok évnek mulva sikerül az, az ilyen emberek valójában igen helytelenül cselekednek.
Sz.

Színházi szemle.

(*) Hétfőn, november 1-jén adatott: „Honvéd és szerzetes, jellemrajz 3 szakaszban; ita Kaiser Frigyes szabadon fordította Marcell Géza és Drágus Károly. Hivatásunk nem az hogy a szemlékben az előadásokra vonatkozólag botrány-lejstromokat soroljunk elő. Mellőzük tehát a mult színi eset kellemetlenségeit, legyen hallgatásunk, megrovás egyeseknek a színpadról a közönség irányában tanusított figyelmentségéért. Nevet ezuttal nem említünk, de jövőre tultesszük magunkat a kiméletelesség határán, s lelelézzük, ki megfédkezik ama hely méltóságáról, hol Thalia szelleme szokott virrasztani.

Fővárosi értesítő.

(A suezi csatorna, és a megváltó sirja.) (A magyar arany keletje keleten.) (Megnyitása a vér csatornának Dalmáthionban és a porosz koronaherceg szülte rosz élezek.) (Uj szathmári békekötés a vereség után: t. i. a pontosan applikált 25!!! után:) (Szathmár sat — már!) (Miért nem vitték magokkal keletre F. grófot?) (Marad a gróf, megyen a báró!) (Német és szláv elem suprematiája.) Egy kis szó az intendaturáról (Bassista-qua hadvezér; Cattar-ó.)

Keletre indulának ők csakugyan! A suezi csatorna megnyitása ürügy alatt, valóságosul pedig, hogy a megváltó sirjához zárándokollhassanak, csatlakozának innen és túl-lajthai államférfiak, országláraink; térdreborulva egy kis inspiráció után esdekelné, miképpen kelljen a már kiegyenlített országtagok mozgását, haladását lehetővé tenni. És ezen cél elérése potom egy millió forintnyi árba kerülend csak; ha valamely jó szellem visiója nem is igazná őket utba; se baj! — A magokkal vitt terhen, ugy a 30.000 darab jóféle magyar aranyon, valamint a tömött láda csillagos és nem csillagos rendjeleken túl teendnek ők, s könnyebbülv térnek vissza; ez oly bizonyos, mint hogy Riese Ádám szerint kétszer kettő csakugyan meg!

Addig a Dalmaták véresatornája is megnyílik, a mi aztán magasabb állami bölcsesség téli uszodájaképpen kedves egy kis mulatság! Ha nem is fulunk belé, de a levét mindenestre megiszszuk mi!?! mindenek pedig csak a porosz koronaherceg az oka. Ó idézte elő megjelenésével azon hátiratot a chumi kód szétpárolgásával Sadova napján; és alig fordított hátat ó a birodalom fővárosának, midőn ismét ködfátyolozta-képek tűnnek fel a láthatáron — s a milyen engedékenyek már mi lenni szoktunk, egész készséggel át is engedünk — közös vajmi ügyesen (?!?) azt a Stanjevisz fészket, a civódás kikerülése, s a béke fentartása végett! Bezzeg nevet most sutyomban Benedek. Ezt én is véghez vihettek volna, gondolja magában. A porosz sasszülte koronaherceg 66-ban a par excellence jobboldali Klapka tábornokunktól tanult néhány szót magyarul; és német szókijetésével most is látogatása alkalmával ismételte: „megvertelek Benedek! Hanem megboszulták a

elbeszélő a Tettenborn grófnő a legpompásabb és legnagyobb. A legutolsó nyári lak és a jobb oldali, négy emelettel nagyobb, mint a többiek, s megetté igen szép pompás kert van, melyben egy csinos pavillon emelkedik, mely oly terjedelmes, hogy abban egy egész család élakhatnék.”

Mayer Anselm lélekzetét visszatartva, kitágult szemekkel, feszült figyelemmel hallgatta őt. „Tovább tovább!” mondá rövid parancsoló hangon a mint Baruch atyus elhallgatott.

„Többet nem tudok Mayer Anselm,” felelé az öreg alig hallhatólag.

„Ez elég nekem atyám,” mondá Mayer, „elég hogy azáltal utbaigazodjam. Én ismerem az új telepeket, de meg a házat is elég világosan leirtad nekem. Boocsáss meg atyám, ha az imént kissé hevesebb voltam. Hidd meg ezt csupán a Guduláért való aggodás tevő Boocsáss meg!”

„Nekem nincs neked mit megbocsátani, Mayer Anselm, hozd nekem vissza Gudulát életben, akkor aztán minden ismét jól lesz.”

„Életben?” kiáltá Anselm rémulve. „Hogy érted ezt Baruch atyus? Hiszen csak biztosan tudod azt, hogy leányod Tettenbor nyári lakába ment.”

„En azt hiszem, azt remélem,” mondá az öreg szögösben törve ki.

„Hát máshova is mehetett volna?”

„Mehetett, mehetett, de nem akarom azt hinni. Ma este valami kis szöváltásunk volt, mielőtt ide jöttél. Megharagudtam Gudulára, és megszidtam, hogy visszautasította a gazdag Baruch Nathant, ki ma megérté kezét, s ekkor én olyasmit mondtam neki, mi őt megszorította. Gudula e folytán ugy nyilatkozott, hogy ott, hol a Majna a legmélyebb, bele öli magát s a mint ezt mondta, oly szomorúan és komolyan nézett ki, hogy nem tudom azon arcot soha elfelejteni.

„De ugyan mit mondhattál Gudulának, hogy annak folytán öngyilkos akart lenni. Szólj atyám, szólj!” (Folyt. köv.)

kedélyes élező bécsiek, ráfogván ő kemére hogy: Lutheránus! Pedig igaz!! És mégis éléz!

Mig Lesseps csatornaárjai fényt és dicsőséget özönölnek öszfejére; addig egy magas férfiú ösz barkója lengyel fürtté (Weichselzopf) is átváltozhatik bujában; nemességre, rendjelekre aspiráló hadának jó része (sit venia verbo, hiszen mind jó az!) el is halhat, a testi büntetés eltörlése is kimondathatik, indokolván (ezt Irányi azzal, hogy sat-már) hajdanában is az exequáló esküdt 25, vagy annyi a mennyi után a hajdu botintogatását azzal csilapította, hogy: elég már! — ennél fogva csak következettségből is a végszó: Szathmár! Ha pedig a (lovaggá) veretés tilalma a törvényczikkbe becsuszunk, akkor miért nem vitték magokkal a nemes grófot keletre, itt ugy sincs keletje!

Rekkenő melegükben izzadtak szegény belügyéri hivatalnokaink, midőn oly nehéz lett az elválás!

Tudvalevőleg, a nemzetségek kibékítése tekintetben magyar, szláv és német ajkuk alkalmaztatkl Sugták is egymásnak: „Wenk- (wenka, tótul: kint) heim! Egy sógor meg azzal köszönt be: Jetzt ist die Luft: Rajner! (?)

Hiába csak háttérbe szorították a magyar ember. Alig lépett le egy német (Wenchem) és egy szláv (Szlávy), csak hamar helyüket megint német (Rajner) és dacapo sláv (Tóth Vilmos) tölték be. Hanem van mégis egy jó benne, hogy t. i. az utóbbi legalább a nemzeti színház intendánsa nem lesz, pedig lehetne, mert ott csebul mennek a dolgok. Legjobb újdonság képen „a kísértet” mutatták be a közönségnek! És ez még csak meg sem ijedt. Ad vocem színház! Katonai körben arról van szó, hogy az önök Filippovicsát neveznek ki hadvezérnek a Dél-Szláv felkelők ellen. A bassista cattar-oi parancsnoknak igen helyén volna, s így önök debreczeniek nagy kedvezményben részesülnének. De jót nem állok a hír valóságáról; lehet hogy a tábornokról volt szó!

Ime mostan veszem észre; a tárczába készített néczeltözött ezikk boxról és más politikai tárgyokról cseveg, s így nem marad egyéb hátra, mint t. szerkesztő ur beleegyezésével a mulatságosabb részét jövő hétre elnapolni. Addig is adiceu!

Schwartz Vilmos.

— A pesti 1-ső honvédszászlóalj vasárnap d. e. 11 órakor tette le esküjét a budai várban a Mátyás temploma előtt, ama zászlóra mely előbb az egyházban fényes szertartás mellett fölszenteltetett és melynek a királyné a keresztanyja. Jelen volt e fényes ünnepélyen József főherceg, a honvédtörzstisztek, miniszterek, számos fő ur, és ropant néptömeg. A zászlószentelés és eskütelés után a honvéd tiszti kar a széchenyi ligetbe vonult le, hol 160 teritékü díszbéd volt számukra rendezve.

** Ó f e l s é g e távolléte alatt minden harmad nap futároknak keletre, át vivén a kormányok részéről a sürgönyököt és jelentéseket.

** A két k r o s levelezési lapokból eddig egy millió darab fogyott el, mi eléggé bizonyítja az eszme életre valóságát.

** R o n g e J á n o s a Berliner Börze Zng szerint Pesten csaknem mérgezés áldozata lett. Borába növénymérget vegyítettek s orvosi ápolás mellett is több napig kellett ágyban feküdni. A tett forrása — mondja a nevezett lap, — könnyen elgondolható. Pesten e mérgezési merénylet felől mitsem tudnak.

** T a u s i g n e j e Vrabely Szerafina, az általános ismert zongora művésznő, Pestre érkezend, hol állandó lakos lesz s egy magasabb kiképzési magán akadémiát szándékozik nyitni nőtanítványok számára.

Belföld.

** B o r o s - S e b e s e n Mózés Mihály jegyző buzgólkodása folytán községi olvasó társulatot alakítottak, s a tagok szép számmal vesznek részt benne.

** G y o m a környékén a tolvajság mostanában elharapódzott, ugy hogy alig van hét, melyben egyik vagy másik polgárnak lovat vagy ökrét el ne lopják.

** A z e p e r j e s i jogakadémian virágzik az egyleti élet, mely pedig csak 1867-től számlálja napjait. Van könyvtára, segélyegylete, s „Kölcsey-kör” című társulata, hol szépirodalmi és tudományos műveket dolgoznak és bírálnak, közlönye is van a társulatnak „Husági lap” címmel, a társulathoz van két jó tehetségű ifju, Szopkó Róbert és Adriányi Árpád, kikről írják, hogy fiatal létokra a jogtanban bámulatos jártassággal bírnak.

** K u n s z e n t m i k l ó s o n a marhák szája és lábfejében szenvednek, miért az evésben is akadályozva vannak; különben ennél sokkal nagyobb baj az, hogy adóexcúcióval fenyegetik a várost.

** H ó d m e z ő v á s á r h e l y e n vasárnap volt a néptanítóegylet alakuló gyűlése, melyben minden tanító, vallásfekezeti különbség nélkül részt vett. Hétfőn pedig ott Reményi Ede hangversenyt adott.

** B u d á n egy kereskedőegéd drámát írt „Magyar fiuk Bécsben” címmel, s nemsokára elő is adják a népszínházban. A munkát sikerültnek mondják, mi ha igaz örvendetes hír színházunkra.

** G y ö r m e g y é b e n a szállódézma váltásági ügyekben csak egy község lépett meg egységére.

** M i n d e n n e n panaszokodnak az eső ellen, mely már csaknem két hét óta majd folytonosan esik. Gyantják ebből némelyek, hogy jövő télen sem lesz havunk, mint tavaly.

— * * N a g y v á r a d i polgármesterhez Damjanich János özvegye lelkes sorokat intézett, melyben felkéri, hogy a névtelen sirra emelendő szobor költségeinek összegyűjtésében segéd kezét nyujtani sziveskedjék. Polgármester felolvasá ezt a város képviselő-testületének közgyűlésében is hol a lelkesült polgárok rögtön jelentékeny összeget ajánlottak fel e nemes célra s a további gyűjtés eszközzésével a derék Gyalokay Antal bizatott meg.

* * M i s k o l c z o n „zenekedvellők cgylete” van alakulóban; az alapszabályok már elkészültek s felsőbb helyre fel is terjesztették. Az egylet célja a classicus zeneszerzők hangszerez műveit, kardalait együttesen betanulni, s azokat évenként legalább hat-szor nyilvános előadás útján a városi közönséggel is megismertetni.

* * S í r i r a t. Egy ügyvéd, sarkövére a következő feliratot készítette. „A halál nem követi az ügyvédek példáját, az röviden végez vele.”

Külföld.

— A suezi csatorna megnyitási ünnepélye mind inkább közeledik. Folyó hó 11-re van kitűzve a próba menet, melyen az egyiptomi alkirály is jelen lesz. A csatorna ugy van készítve, hogy a legnagyobb tengeri hajókkal is át lehet rajta menni. Azonban bármily nagy fontosságú legyen a világkereskedelem emelésére ezen tengeri út, még sincs minden aggodalom elhárítva arra nézve, hogy a hajózási akadályok egészen legyőzve-ek. Ugyanis Suez előtt közvetlenül oly akadályok merültek fel legújában, hogy félni lehet, mikép a csatornának a közforgalom részére azonnali átadása nem lesz foganatosítható, mivel a sziklás föld az iszap-tisztító gépeket rongálja; azonban Lesseps, a nap hőse, reméli, hogy az akadályok a csatorna megnyitási ünnepélyekre egészen elhárítatnak. De a szakértők egy része ellenkező nézetben van, s azon aggályt fejezi ki, hogy egy év kellend még, míg a csatorna a közforgalomnak végkép átadható lesz.

Lesseps maga ezen aggodalmakban nem osztozik, és a nehézségekkel nem látszik törődni; mert a 64 éves Bragard kisasszonyt veszi nőül, hogy a megnyitási ünnepélyen Lesseps asszonyasság is szerepeljen, a tisztelt és hódotnyilatkozatok elfogadásában.

— A cellei ingerültség a langensalza emlék leontása miatt még nem csilapodott le. A községtanács a felett tartott tárgyalásokat, hogy tegyen-e és minő lépéseket ez ügyben. Elhatározatott, hogy az alsóházban tett interpellatio eredményét bevárják.

— okt. 26. a párisi lapok állítása szerint a legnagyobb nyugalomban folyt le, s a mi nevezetes, a Bourbon palota környéke még kevésbé volt élénk, mint más napokon szokott lenni. A rendőrség sehol sem jelent meg nagyobb számmal, sőt a Concordia téren csupán egy lovas városi nemzetőr állott, s a Bastille tér júliusi oszlopa előtt is csupán egy rendőr járt fel és alá. — Az ellenzék igen örvend, hogy semmi tüntetés nem történt.

— Ritkán üdvözöltek még örömmel esőt ugy, mint azt, a mely okt. 26-án Párisban esni kezdett. A hideg és a köd, a melyek azt kísérték még szivesebben látottá tették azt. A nap lefolyása felől már szállottunk. Az elővárosokban, hol a multjuniusi napok és az álítózetőkben a nép közé vegyült rendőrbiztosok emléke a nép közt nagy félelmet keltettek, a boltok kezdetben mind zárva maradtak, de a délelött folyamában aztán megnyitattak. A boulevard ugy nézett ki, mint közönségesen, csak hogy 12 óra felé több csapat munkás vette útját a Concordia tér felé. Az egyedüli csődület délután 2 1/2 óra tájt történt a Tuilleries kertjének a Rivoli utca közelében levő bemenetelénél. De a közlekedés egy percze sem szakított meg, s a rendőrség a legnagyobb mérsékléssel járt el, már annyiban, a mennyiben annak júniusi hőstetteit, s azt hogy a mai napra mit vártak tőle, tekintetbe vették. A városi rendőrök működése csupán arra szorított, hogy a járdákon a közlekedést szabadon igyekeztek tartani. „Circulez, Messieurs, circulez!” kiálták, jobbra és balra, s ez épen elégséges volt a néptömegnek rendben tartására. Halaltszótt valami forradalmi láрма is, de sokkal csekélyebb, mintsem hogy az aggodalmakra adott volna alkalmat. 1/4 órakor szét ment a néptömeg, s utca gyerekek csoportján kívül semmi egyebet nem lehetett látni, kik egymással pajkoskodtak. A Concordia téren és a törvényhozó testület polotája előtt voltak ugyan nagyobb csoportozások, de az illetők arczán lehetett látni, hogy nem tántetésvágy, hanem inkább a kíváncsiság vezette őket oda. A törvényhozó testületben minden féle párt színezetű követek számosan voltak jelen, kik a császár példáját követve, a napot a főhadi szálláson töltötték el.

Külfölelk.

— N e m z e t k ö z i c o n g r e s s u s K a i r o b a n. A bécsi kereskedelmi kamara a nevezett gyűlésben küldötte által indítványoztatni fogja, hogy a congressus a kormányokat a suezi csatorna feletti sem-

legességi szerződés létrehozására kérje ki; továbbá, hogy a congressus állandó hivatalának ismerje, a csatorna megnyitását fogva a csatornái vitel-hűjének a kereskedésre befolyását tanulmányozni, végre, hogy a congressus igyekezzék a kereskedelmi hajóknak általában és különösen az alkirályi kormányai kedvezményesítésére munkálkodni.

A bécsi nemzeti bank felszólítja részvényeseit, hogy ha az 1870-ik évi januárban tartandó közgyűlésben részt venni kívánnak, a szabályzat érteimében, még novemberben 20 darab nyokra szóló, 1869. július előtti keletű részvényt tegyenek le a banknál.

Szajkosár-rend. Párisból ezüst érmet kapott Schmük szajkosár készítő, kitüntetésképen. Ezzel megalapította az eddig még nem létezett „szajkosárrendet.”

Legujabb

Konstantinápoly, nov. 1. A magyar király tegnap a Mária templomban misét hallgatott, maga a francia püspök misézett. Ezután Prokesnél reggel volt a király valószínűleg holnap utazik el. Tegnap a szimbázt látogatta meg a király a sz. utczán a nép által lelkesedéssel üdvözöltetett.

Bécs, nov. 1. A király gr. Wimpffent egy kihallgatás alkalmával megbizta, hogy Ferencz Józefnek kiváló köszönét adja át, azon barátságos fogadtatásán, melyben a porosz koronaherceget részesítette, Savnet basa Luka Kukulovits fejére 1000 harab aranyat tüzött ki.

Bécs, nov. 1. Anersperg vezérőrnagy holnap egyenesen Raguzába indul, s utaszi Dalmátia-ban a hadesapatok felett a főparancsnokságot.

Belgrad nov. 1. A Karagyorgyevics herceg ellen emelt vádat igen jó benyomást tett, a nép minden rétegében.

London nov. 1. A katolikus püspökök kettő kivételével mind Rómába utaznak.

Flórencz nov. 1. A kamra nov. 18-án hivatik össze.

Közzgazdaszat.

(E.) Debr. nov. 2. Hetivásárunk a legrosszabb utak daczara is elég népes volt. — Élet legkevesebb

hozott, a multheti árnaknál teljebb kelt. Köbönként a buza 7 ft 50 kr — 8 ft, kétszeres 6 ft 10 — 80 kr, rozs 4 ft 80 kr, 6 tengeri 5 ft 70 — 80 kr, u. 4 ft 40 — 60 kr, zöld-ögléle oly nagy melységgel hozott, hogy az egész Csapó utcán csaknem fentakadt a közlekedés, köpözta 100-za 2 ft 50, 6 ft, 1 zsák frumpli 1 ft 20.

Nyest bőrt keveset hoztak, hamar s drágán kelt, míg a készbőr folyvást keresetlen. Időjárásunk hűs borongós.

A strucz, mint európai háziállat.

(Folyt.) Tíz év alatt (1857 — 1867-ig) 42 pár 875-öt tojt és 162-öt kötött ki, melyből három hónap lefolyta alatt 103 fiók-strucz maradt életben. Hardy állítja, hogy az 1866-ik évben igen szép nyereményt szolgáltatott neki 21 him és 21 nőstény strucz. E nyeremény összege ugyanis 5918 frankra rugott.

E madarak naponként 500 grammé árpat és füvet fogyasztanak el s ha ez hiányzik, a darabokra vágott kenyérháj is megteszti a szolgálatot. E táplálék egyegy strucznál évenként 73 ftba kerül.

Tollai alkák a legnagyobb nyereményt, melyek nyilvános árverésen, súly szerint adatnak el, 50 szépen lengő toll, melyek a világtárlat számára küldettek be, 199 és fél frankon kelt el.

Ha egyszer a strucz oly mérvben tenyésztetik, hogy az aprómarhapiaczon árulhatik, új nyereményt képez hasának kelete.

A struczok meghonosítása Demidoff herceg ösztönzésére Florenczban a San Donato állatkertben is megkísértették, s e fáradságot hasonló siker koronázta. Azon érdekes előadásból, mely két költésre vonatkozik, annak jöttünk tudomására, hogy az első költést a him eszközöli s a nőstény csak addig ült a tojásokon, míg amaz étkezését végezte. A második költésnél már him és nő egymást válták föl, azonban a nehezebb földlat mégis csak a himnek jutott hosszabbban ülvén a fészeken.

Egy eszész alkalmával azonban, midőn egy elégtelen volt a fészket az át vedvesedéstől megóvni, mindkettő beleült.

Általában azon vélemény uralg, hogy Grenoble, tengerszine fölötti kelte magosságá és mérsékelt éghajlával fogva a strucztenyésztésre a legalkalmas hely.

1864. év május havában az alpesi állathonosító-

társulatnak állatkertében egy him strucz másfél lábnyal mély és több mint 3 láb széles lyukat vájt ösztönserővel.

A tojás lerakás májusban kezdődött s két nap szünet után rendszeren folyt június 6-ig, amikor 11 tojás készödött tojás volt látható. Május 25-ikén a him nyugat kezd érezni a költésre s koronként a tojásokra ereszkedett, azonban május 30-kán oda hagyta fészket, hogy a nőstény még egy tojást rakjon le. Midőn a legutolsó tojás is a fészken volt, a nőstény déltájban néhány pillanatra a tojásokon ült minden nap, míg a himnek 22 óra kelet naponként em ülése. Ez érdekes költés-következőleg ment végbe: Minden reggel 7 órakor a struczok kizavartatnak a fészkeikből, hogy reggelizésük előtt — mely kenyér, árpa és fűből állott — némi munkát tegyenek. Étkezés után, egy erre alkalmazott felügyelő által, fészkeikre visszatereltettek, melyről aztán 24 óráig nem távoztak. A rájuk való felügyelet ép oly kevés bajjal járt mint a cochinchinai tyukoknál és soha sem tűnt föl nálók semmi makacsság.

Bécsi tőzsde, nov. 2. Cs. arany 5 — 93, ezüst 122 —

NYILTÉR.

Alólirottak hálás köszönetünket nyilváníttuk a „Haza” életbiztosító társaságnak azon pontosságért, melyet irányunkban — szeretett gyermekünk elbálasa folytán — a biztosított pénzüsszeg fizetése által tanusított.

A mennyire fáj nekünk mint elagott szülőknek még csak 23 évet ért gyermekünknek, gyámolónk és istápnaknak kimulása, más részről csilapítólóg haterreánk a tenebb tisztelt Életbiztosító társaság figyelmébe, hol az elhalt jó gyermek részünkre 500 ft-ig biztosít magat.

Most midőn a már megkapott pénzüsszegért megújítanánk hálás köszönetünket egyszersmind a nagy közönség pártfogó kegyébe a „Haza” című életbiztosító-társaságot ajánlani kedves kötelességünknek ismerjük, mint a mely társaságnak a lelkiismeretesség és pontosság szokott mindig jellemdata lenni.

Előttünk:
Novák Imre Hegyi Sándor
Polgári Sándor Hegyi Sándorné szül. Hajós Zsófia
mint tanuk. mint az elhunyt szülői.

H I R D E T É S E K.

A bramschweig-lüneburgi országos kormány által engedélyezett és garantált legujabb nagy

JUTALOM-SORSJÁTÉK

1.580.500 tallér, vagy 2,765,875 ft értékben.

Az alapítók nyeremény-huzásokkal fog tesszerint az állam jóállása mellett az értéktelenek visszafizetésére.

25 ezer nyeremény fog uelány hó alatt hozható, s ezek közt vannak nyeremények:

100,000, 60,000, 40,000, 20,000, 5000, 5000, 12,000, 10,000, 8000, 6000, 5000, 4000, 3000, 2000, 1500, 130, 1000, 400 stb. tallér értékben, vagy: 175,000, 105,000, 70,000, 35,000, 26.250, 21,600, 17,500, 14,000, 10,500, 8750, 7000, 5250, 3500, 2525, 1750, 700 stb. o. é. ft értékben.

Ugyan nyeremények huzatnak, s ezeknek kifizetése már közvetlen megkötés, akár nagy európai bankhuzatokra való utakanyozás által a legpontosabbban történik.

Már jövő hó 9-én megkezdődnek a huzások

1. eredeti államsorsjegy — — — — — 1 ft 75 kr
2. — — — — — — — — — — — 5 ft 50 kr
3. — — — — — — — — — — — 7 ft — kr

Az összeg beküldése után bárholva pontosan megküldetnek. Minden megrendelés mellé a hivatalos terv esatolánk, s a részvenyeseknek a huzati sorozatok megküldetnek.

Bank huzatok, mely a legbiztosabb és legjellegényebb nyeremények kifizetése által már Európában ismertes, a hercegi kormány által e sorsjegyek feladásával hozott megkötés, még ha Le g k i s e b e k is a legelőnyös feladatokra is tisztelt expedáltak.

Az ily színdi alapokon nyugvó vállalatnál előre láthatólag igen nagy részvételre lehet számolni — Kerjük emellegva a megrendeléseket mindelőbb, **már a huzás közeledése miatt is megtenni**

Steindecker és Társa, bank- és váltó-tízlete Hamburgban.

158. 5 — 7

Debreceni

gőzmalmi részvények

kaphatók

TÁTRAY KÁRPÁT

gőzmalmi pénztárnoknál.

Várady István

152. 3 — 5 ^{155. 2-5}

kalapkereskedésben mindenféle kalapokon, kucsmaikon kívül a legnagyobb választékban galanteriá-czikkék is, mint tájképek, pipák, szopókák, száraz, társak, botok, esernyők, s lehető legolcsóbban.

Árverési hirdelmény.

A debreczeni kir. váltóforgószékek f. évi okt. 18-án 8755. és 1867. ápril 15-én 2079. sz. a. kelt végzése folyóan szemmel közhírré tették, mikép Schlessák Venzel mint öz. Banczontkerger Jánosné engedelmessége s mint felperes részere, Tornay Ferencz mint alperes felé 2000 ft váltót tartozás s járulékaik erejéig feloldást engedélyez, nevezetesen házi butorok, kávéházai felszerelvények, lábas jószágok, szekerek, konyhai edények stb. nevezett alperesnek helybeli közbiztosra szajlelő levő lakásán f. évi november 8- s következő napjain d. e. 9 órakor nyilvános árverés uján készpénz fizetés mellett el fogadjati. Mire a venni kívánók megérkeznek.

Mirell az összes feltehető, indokolt, habár erőtől külön értesítést nem nyertek is, oly felhívással értesítették, hogy az alírt tszaki kikötött végrehajtónál nyert zálogjogokat az árverés napján igazoló okmányaikkal jelenítsék be, hogy elsőbbségi jogok igazolása után, az árverés a fentírt felperes követeléseinek kielégítésére, esetleg az utólaglaltatók jogaira leendő tekintettel fogantatosíthatassék.

Debreczen, okt. 25. 1869.

Bathery Sándor. tszaki kiköt. végrehajtó.

H i r d e t m é n y.

A tiszavidéki vaspálya társulat

teljes igazgatósága hivatalos működését folyó évi november 9-én kezd megkezd.

november 9-én P e s t e

megkezd. Azért is vállalatunkat illető mindennemű letelezést Pestre irányoztatni kérünk.

Bécs, október 1869.

156. 2 — 3

A tiszavidéki vaspálya társulat.

Figyelemre méltó ajánlat.

A nagy pénzsorsjátékokban részvételre, mely sorsjátékok a lehető legnagyobb nyeremény esélyeket nyújtják, — melyek huzása **már jövő hó 9-kén megkezdődnek,**

a legujabb eredeti

államsorsjegyeket

1 1/4 ft, 3 1/2 ft és 7 fton a leghamarabb lehet kapni, a pontosságáról ismeretes **hamburgi bankháznál, Steindecker és T-nál.**

144. 11 —